

Toepassing definities en telrichtlijnen FPA bij Websites of portals met CMS

Aan :
Datum : 13 december 2012
Van : Sogeti - Sizing, Estimating & Control
C.c. :
Versie 2.0

In dit memo wordt een nadere toelichting gegeven op het toepassen van de definities en telrichtlijnen voor een functiepuntanalyse zoals vastgelegd door de NESMA¹, in geval van de realisatie van een website of portal door middel van een content management system (CMS).

Indien een website of portal, inclusief CMS (in de rest van dit memo aangeduid als "website") moet worden gerealiseerd, dan wordt in beginsel een compleet informatiesysteem gerealiseerd zoals bedoeld in document [1]. Het grote verschil in de op te leveren software ten opzichte van een "traditioneel" informatiesysteem is dat de functionaliteit die geboden wordt aan de eindgebruiker aangeboden wordt via het internet (online), terwijl de beheerfunctionaliteit (het CMS) via een offline platform aan de beheerders wordt aangeboden. De functionaliteit die het CMS biedt is hierbij standaard aanwezig.

Ook bestaat er in de regel een verschil tussen de functionele uitgangsdokumentatie die gebruikt wordt bij het realiseren van een website ten opzichte van de functionele uitgangsdokumentatie die voor de realisatie van een "traditioneel" informatiesysteem wordt opgesteld. Dit komt doordat de functionaliteit die het CMS biedt in de regel niet beschreven zal worden, enkel de verschijningsvorm en functionaliteit die online zal worden aangeboden wordt hierbij beschreven.

Om de functionele omvang van een website te bepalen volgens de definities en telrichtlijnen voor een functiepuntanalyse (definities en telrichtlijnen die gebaseerd zijn op de realisatie van een "traditioneel" informatiesysteem) zijn enkele generieke aannames nodig, alsmede toelichting op de toepassing van de definities en telrichtlijnen op de afwijkende uitgangsdokumentatie. Deze aannames en toelichting zijn hieronder opgenomen.

Aannames

De volgende generieke aannames zijn van toepassing:

- De communicatie tussen het offline en online gedeelte van een website vindt binnen de grenzen van het informatiesysteem plaats. Deze functionaliteit behoort dus niet tot de aan de gebruiker geboden functionaliteit en wordt in de omvangbepaling niet meegenomen.
- De functionaliteit die het CMS biedt voor het maken en beheren van (web)paginasjablonen is generiek voor alle websites die op het betreffende CMS gebaseerd zijn en behoort daarmee niet tot de scope van de specifieke website. In een omvangbepaling wordt de gewenste functionaliteit van de betreffende website vastgesteld, het feit dat het CMS de mogelijkheid biedt de geboden functionaliteit na in productie name te wijzigen of uit te breiden speelt daar geen rol bij.

¹ Zie "Definities en telrichtlijnen voor de toepassing van functiepuntanalyse", versie 2.2, in dit memo wordt aan dit document gerefereerd als document [1].

Toelichting

Omdat in de regel in de functionele uitgangsdokumentatie voor de realisatie van een website enkel de verschijningsvorm en functionaliteit die online zal worden aangeboden wordt beschreven, moeten op basis van die beschrijving aannames worden gedaan over de functionaliteit die het CMS biedt, specifiek voor de betreffende website. Om dat op een eenduidige manier en conform document [1] te doen volgt hieronder een toelichting.

Iedere webpagina is opgebouwd uit een verzameling van (1 tot N) blokken. Een blok bestaat uit en/of verwerkt gelijksoortige en samenhangende gegevens. Ieder blok vertegenwoordigt een gebruikersfunctie volgens de definities gesteld in document [1].

Blokken die alleen een (losse) tekst of eenmalig geregistreerde gegevens tonen die via het CMS door een beheerder onderhouden kunnen worden (zoals enkelvoudige teksten op een pagina, copyrightvermelding, contactinformatie, etc.) dienen te worden beschouwd als functionaliteit die acteert op FPA-tabellen (zie document [1], paragraaf 4.20). Voor FPA-tabellen dient alleen de standaardfunctionaliteit geteld te worden, zoals in paragraaf 4.20 van document [1] beschreven is.

Iedere blok informatie waar door de redacteur (herhaalde) informatie in geplaatst kan worden², dient als een elementaire gebruikersfunctie beschouwd te worden. De verschijning op het online-gedeelte van het informatiesysteem dient hierbij onderkend te worden als een uitvoerfunctie. Indien er vervolgpagina's beschreven zijn voor het weergeven van één element uit het informatieblok, dan dient daarvoor tevens een opvragingsfunctie onderkend te worden.

Verder mag worden aangenomen dat binnen het CMS voor ieder van deze, zich herhalende, informatieblokken de volgende gebruikersfuncties bestaan:

- Een interne logische gegevensverzameling waarin de gegevens vastgelegd worden;
- Drie invoerfuncties voor het toevoegen, wijzigen en verwijderen van elementen in het blok.

Deze functies worden niet onderkend indien voor het betreffende blok expliciet duidelijk is dat het beheer en vastlegging van de gegevens buiten de grenzen van het te meten informatiesysteem plaatsvinden (bv. indien het informatieblok Twitter-berichten toont van een bepaald account). In geval van een productmeting dient hierbij wel een koppelingsgegevensverzameling onderkend te worden.

Voor ieder blok waarbij de gebruiker gegevens kan manipuleren die, conform de definities in [1], als permanente gegevens kunnen worden beschouwd dienen evenzoveel invoerfuncties onderkend te worden als er soorten manipulatie (toevoegen, wijzigen en/of verwijderen) mogelijk zijn.

Specifieke blokken, waarvan de functionaliteit niet valt onder het hierboven beschrevene, dienen (met inachtneming van bovenstaande generieke aannames) in de geest van document [1] onderkend te worden.

² Zoals FAQ's, blogs, verslagen, nieuwsbrieven etc.

Voorbeelden

Hieronder volgen diverse voorbeelden van websitespecifieke onderdelen (informatieblokken) en de manier waarop deze gemeten zouden moeten worden.

Inloggen

Indien de website een specifieke inlogfunctionaliteit biedt, dan dient hier in de regel een invoerfunctie ten behoeve van het verwerken van inkomende stuurinformatie voor onderkend te worden.

Aangenomen mag worden dat het CMS dan minimaal de volgende onderdelen bevat:

- Een interne logische gegevensverzameling waarin de gegevens van de gebruikers vastgelegd worden;
- Drie invoerfuncties voor het toevoegen, wijzigen en verwijderen van gebruikers.

Andere functionaliteit in deze (t.b.v. rollen, het versturen van vergeten wachtwoorden etc.) kan alleen worden gemeten indien die expliciet beschreven is.

Menu en sitemap

Bij een website worden menu's in de regel gegenereerd op basis van de inhoud van het CMS. Dat is op zichzelf onvoldoende aanleiding om voor dit soort functionaliteit een uitvoerfunctie te onderkennen. Pas wanneer het een gebruikerswens is dat een menu dynamisch wordt opgebouwd is er sprake van een uitvoerfunctie. Ligt er geen gebruikerswens ten grondslag aan de dynamische samenstelling van een menu, dan valt deze functionaliteit onder de navigatiemogelijkheden naar alle achterliggende functies en betreft het geen elementaire gebruikersfunctie.

Een voorbeeld van een dynamisch menu op basis van een gebruikerswens is wanneer de getoonde menuopties afhankelijk zijn van de rechten die een ingelogde gebruiker heeft binnen de betreffende website. Als, afhankelijk van de autorisatie-instellingen, de ene gebruiker een ander menu krijgt voorgeschoteld dan een andere gebruiker, dan is er sprake van een dynamisch menu op basis van een gebruikerswens.

Een sitemap toont de gebruiker en overzicht van alle pagina's en functionaliteit die de website op dat moment biedt. Omdat de geboden pagina's en functionaliteit door de tijd heen kunnen wijzigen, leidt de aanwezigheid van een dynamische sitemap (als dit een wens is van een gebruiker) tot de onderkenning van een uitvoerfunctie.

Links naar (externe) bestanden en webpagina's

Alle links naar bestanden (die gedownload of bekeken kunnen worden) en webpagina's van andere informatiesystemen dienen samen beschouwd te worden als één enkele uitvoerfunctie. Deze uitvoerfunctie stuurt het operating systeem aan om het betreffende bestand of webpagina te openen in de daartoe op de client van de websitebezoeker geëigende applicatie. De afhandeling van het openen van het betreffende bestand of webpagina valt buiten de scope van het te meten informatiesysteem.

Ook generieke plug-ins (zoals het plaatsen van een "Vind ik leuk" button ten behoeve van Facebook, het plaatsen van een button ten behoeve van een RSS-feed of het aanroepen van generieke functionaliteit die een zogenaamde cookie-disclaimer toont) vallen onder deze noemer.

Let op, als de links (omschrijving, URL en dergelijke) door een beheerder onderhouden kunnen worden, dan valt dat aspect onder hetgeen hierboven over blokken informatie beschreven is.

Contactformulier

Indien een gebruiker op het online-gedeelte van het informatiesysteem een contactformulier in kan vullen, waarna er een bericht wordt verstuurd naar de beheerder(s) of eigenaar(s) van de website, waarvan de verwerking wordt afgehandeld buiten de grenzen van het te meten informatiesysteem (bv. indien het bericht in de vorm van een e-mail verstuurd wordt), dan dienen er voor het contactformulier één of meer uitvoerfunctie(s) onderkend te worden. Het aantal is afhankelijk van het aantal

verschillende berichten dat kan worden gegenereerd (zie ook paragraaf 8.1 van document [1]).

Als het bericht binnen de grenzen van het informatiesysteem blijft, dan wordt er data opgeslagen n.a.v. het invullen van het contactformulier. In dat geval dienen er een interne logische gegevensverzameling en een invoerfunctie onderkend te worden. Ook zullen er dan gebruikerstransacties voor het afhandelen van die berichten onderkend moeten worden. Als deze afhandelingsfunctionaliteit niet beschreven is, dan mag aangenomen worden dat er minimaal een uitvoerfunctie voor het opvragen van een overzicht van berichten en een opvragingsfunctie voor het raadplegen van een bericht aanwezig zijn.

Formulieren

Als formulieren (zoals bijvoorbeeld het bovengenoemde contactformulier) kunnen worden gedefinieerd (door een gebruiker) moet hiervoor beheerfunctionaliteit (3 IF's, 1 UF, 1 OF en 1 ILGV) voor onderkend worden. Aangenomen moet dan worden de daarmee gegenereerde functionaliteit een generiek karakter zal hebben. Dat betekent dat (afhankelijk van het opslaan of verzenden van de gegevens zoals bediscussieerd bij contactformulier) er één ILGV, één IF, één UF en één OF, dan wel 1 UF geteld moet worden.

Kruimelpad

Een kruimelpad dient als een onderdeel van de elementaire gebruikersfunctie waarop deze voorkomt gezien te worden en dient dus niet als zelfstandige gebruikersfunctie te worden onderkend.